REVUO DE ESPERANTO NEDERLAND
22a jarkolekto n-ro 5 septembro - oktobro 2017

Fenikso

Esperanto Nederland

Fenikso

Forumo de Esperanto Nederland

www.esperanto-nederland.nl

Dumonata membrogazeto de Esperanto-Nederland
ISSN 1384-6515

Membroj de Esperanto Nederland ricevas la gazeton; la jara kotizo estas € 30,-- (por samdomanoj € 10,--); membroj de NEJ pagas € 15,-- (ties samdomanoj € 5,--); *Fenikso* estas aparte abonebla nur por ne-membroj en eksterlando. Tarifo EŬR 17,50.
Por tiuj, kiuj tion bezonas, son-kasedoj kun la enhavo estas haveblaj. Informojn donas la sekretario.

Redakcio: <redakcio@esperanto-nederland.nl>
Gerrit Berveling
Van Vredenburgweg 435 - 2284 TA Rijswijk, Nederlando
+31 (0)70-2134914 - <gerritberveling@ziggo.nl>.

Esperanto Publike: Gazetartikoloj ktp estas bonvenaj ĉe la redaktoro Gerrit Berveling, same kiel informoj pri mencioj de Esperanto en radio kaj televido. Bonv. indiki detalojn.

Lingva rubriko:
Emiel Van Damme
Albert-I-straat 44 - BE 1703 Schepdaal, Belgio.

Teknika redaktoro: Eriko, Esperanto-Centro Antverpeno.

Presado: Flandra Esperanto-Ligo, Antverpeno.

ESPERANTO NEDERLAND

Prezidanto: Rob Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, 1946 AE Beverwijk; tel. 0251-23 10 79 <moerbeekr@gmail.com>

Sekretario: PROVIZORE Pieter Engwirda, Wighenerhorst 49, 6603 KH Wijchen. <info@esperanto-info.nl>

Membro-Administranto: Remment Balk, Egeïsche-straat 42, 8303 EN Emmeloord. tel.: 0527-23 93 78; <membroj@esperanto-nederland.nl>

Kasisto: s-ino Loes Demmendaal, Duikerlaan 160, 2903 AC Capelle aan den IJssel l.a.demmendaal@planet.nl <kasisto@esperanto-nederland.nl

Bankkonto: IBAN : NL10 TRIO 0786 8441 67 nome de ESPERANTO NEDERLAND, Capelle aan den IJssel; UEA-konto: esne-h.

Instruado: Rob Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, 1946 AE Beverwijk; tel. 0251-23 10 79 <moerbeekr@gmail.com>

Ĝemelaj Urboj: Pieter Engwirda, Wighenerhorst 49, 6603 KH Wijchen; tel. 024-645 51 33 / 0622-60 33 79 <pieter.engwirda@gmail.com>

Informado/informmaterialo: Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 EW Groningen; tel.: 050-57 18 842. <info@esperanto-info.nl>

Studie-weekeinde:
<studosemajnfino@esperanto-nederland.nl> aŭ Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen

ENHAVO

Ĉe la kovrilo

Kun la rajtigo de la sendintoj (Giuseppe kaj Ursula Grattapaglia), mi plezure plusendas informojn kaj fotojn pri "Bona Espero" (Brazilo).

Antonio De Salvo

Ĉi-jare ni ne partoprenis esperantistajn eventojn en Eüropo, ĉar ni estis tre okupitaj por plani kaj festi la 60jaran Jubileon de Bona Espero. Nia tutsemajna festo finiĝis lastan sabaton je ĉeesto de eksaj gelernantoj, eksaj volontuloj kaj eksaj bonfarantoj de Bona Espero.
La urbestro de Alto Paraiso kaj la ubaj konsilistoj celebris nian Jubileon kaj konsideris Bonan Esperon kiel la unuan edukan institucion de la regiono, pioniron de la nuntempa evoluo de Alto Paraiso kiel centro de kultura ekologia turismo.
Ni aldonas kelkajn fotojn de la festado.
Ĉefa atrakcio de la 8 tagoj estis la muzeo, kiun ekslernantino kreis antaŭ tri jaroj en nia pionira granda domo. Ŝi estas pedagogino, kaj kiel postgradigaj studoj ŝi prezentis la temon de " kampara edukado kun esperanto" al ŝia universitato kun granda sukceso, ĉar ĝenerale oni nur sendas skribaĵojn, dum ŝi montris tutan muzeon de centoj da fotoj kaj objektoj kaj grandaj afiŝoj.
Alia interesa fakto estas, ke nia ekslernanto Santana Gomes, deputito de nia ŝtato Goiás, estas preparanta ŝtatan diplomon kun rekono de 60jara eduka agado en fora kampara regiono, kiel Alto Paraíso.
Krome tie ni gardas plurajn medalojn kaj rekonojn.

Fartu bone, kiel ni, brakume,
Ursula kaj Giuseppe

Datolimo

Materialo por la venonta numero estas bonvena ĝis la komenco de septembro 2017. Sendu ĝin kiel eble plej frue, tiam vi ege helpas nin.

De via redaktoro

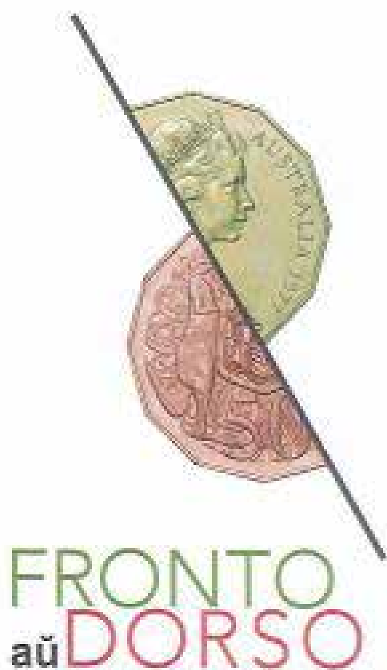
Dum mi iom feriis tradukante, aŭ dum mi tradukis feriante, venis subite retmesaĝo de la presisto iom senespera: mi ne citas rekte, nur iom redonas "estas kelkaj paĝoj kiuj ŝajne identas – ĉu presi plu aŭ haltigi la maŝinojn?"
Rekontrolado plej funda pri la paĝoj pri tiu PERIODIEKE GIFT IN GELD fine rezultigis en plua presado de la revuo, kiu do aperis iom malfrue. Sed fakte ja nur iom. Vi eble apenaŭ rimarkis tion.
Mi esperas, ke pluraj el inter vi trovis / trovas / trovos la eblon subteni malavare la Amsterdaman Katedron.
En la nuna numero vi espereble trovos ion por ĉies gusto. Mi ne povis rezisti la eblon iom reklami pri mia lasta eldonaĵo ĉe VoKo : 420 paĝa ***LEGU POETE; Krestomatio tradukaĵa el pluraj jardekoj***, VoKo-serio n-ro 31, € 24,--.

Gerrit Berveling

Kiu elektu min?
Nun elektu mi!
Kiun elektu mi?
Tuj elektu mi!
Kion elektu mi?
Ja elektu mi!
Kiam elektu mi?
Mem elektu mi!
Kiel elektu mi?
Jes elektu mi!

Frans Cobben

RECENZO

En 2017 aperis ĉe DEC en Durdevac, Kroatio, ***Fronto aŭ dorso*** de Julia Sigmond. (ISBN 978-953-58418-7-6)
La pli ol 120 paĝoj enhavas rakontetojn, filozofietojn, rememorojn.
Ĉio en bona stilo, kiel ni povas ekspekti de la aŭtorino, kiu delonge aktivas pri Esperanto, ofte instruis ĝin – nun eĉ pere de skajpo -- kaj multon verkis.
La titolo aludas la lastan rakonton, Monero ĵetita. Temas pri junaj geedzoj kiuj estis invititaj al Aŭstralio kaj ne povas decidi: ĉu forlasi Eŭropon, ĉu ekloĝi tiel fore de la parencaro., speciale de la vidvinaj patrinoj.
Finfine ili decidis ĵeti moneron: fronto aŭ dorso? Tiel la hazardo decidis por ili.

Anneke Schouten-Buijs

EL MIA LETERKESTETO

1] **Ĝustigoj de du retadresoj koncerne la artikoleton pri KELI/IKUE pasintnumere**.
Els van Dijk - devas esti e.a.vandijk@hetnet.nl
Gerda Dercks – devas esti gcamdercks@gmail.com

Amike salutas, Els

2] **Internacia Esperanto-Instituto (IEI) eldonis novan kurson, kiun faris Mateo Firmino el Brazilo.**
Ĝi estas en formo de laborkajero kaj estas tute en Esperanto laŭ rekta metodo, kun amuzaj bildoj kaj ekzercoj. Ĝi tre taŭgas por lerni kaj ekzerci Esperanton en malgrandaj kursogrupoj aŭ en Esperantokluboj sub gvido de sperta Esperantisto.
Por aldonaj informo: vidu: www.iei.nl

Kun amika saluto, Piet (Petro) Buijnsters, estrarano de IEI

3] **Mi sendu mian sinceran dankon al Emiel van Damme** por la bela trafa poemo de TATJANA AUDERSKAJA de Odeso en la *Fenikso* de Julio-aŭgusto 2017, mi ankaŭ kore ŝatas la utilajn biografietojn de Simon Joris IJsselstein kaj Richeld Willem Frans Kijftenbelt.

Mi deziras al vi koran sukceson, Frans Cobben,

4] **Mi ricevis la NUMERON DE** *Fenikso* **pri juli-aŭgusto. Mi gratulas vin pro la enhavo kaj la aspekto.**
Kun interesio mi legis la leteron de Bert de Wit.
Mi demandas al mi, ĉu la redaktoro de *De Volkskrant* vidos la tekston de Bert de Wit kaj kiel ŝi reagos pri tio.
Hieraŭ mi plenigis krucvortenigmon el la gazeto, kaj tie mi devis meti la vorton "Esperanto". La enigmo estis nederlandlingve: "kunsttaal". Ĉu ni povas akcepti kaj aprobi tion?
Eble "Internationale aŭ Universele taal" estas pli bona.
Ĉu la esperantistoj konsentas pri tio?

Kun samideanaj salutoj, S.P. Smits

5] ***In Fenikso van nr.4 juli/augustus 2017 staat op blz.4 onder de titel 'Leerstoel in Amsterdam aan de Universiteit van Amsterdam' als aanvangszin:***
„ De internationale taal Esperanto wordt sinds 1948 gedoceerd aan de Universiteit van Amsterdam (UvA)". Vervolgens worden mededelingen gedaan over de bijzondere leerstoel Interlinguïstiek en Esperanto. Verderop heet het: „ De UvA zet met deze bijzondere leerstoel meer dan een halve eeuw traditie voort van onderwijs in en over het Esperanto, een traditie waaraan tot de creatie van de leerstoel de namen van o.a Pragano, Middelkoop en Moerbeek onlosmakelijk verbonden zijn". Met alle respect voor deze docenten, het is een verkeerde voorstelling van zaken, waar ik al eerder op heb gewezen. De lessen van deze docenten werden gegeven in lokalen van de universiteit. Maar dit onderricht in Esperanto had niets te maken met het onderwijsprogramma van de universiteit zelf. Pas met de totstandkoming van de bijzondere leerstoel is dit onderwijs *wel deel gaan uitmaken van het universitaire programma. Studenten kunnen nu examen doen in het vak 'Interlinguïstiek en Esperanto' en doen dit ook elk jaar. Studiepunten hiervoor behaald maken deel uit van het examenpakket.*

Hans Erasmus, medeoprichter van de bijzondere leerstoel Interlinguïstiek en Esperanto en tot voor kort curator van deze leerstoel

6] **Karaj,**
Mi vojaĝas al Kostariko pro doktora somerlernejo nun, kie mi parolos interalie pri Esperanto, do mia respondo estos rapide skribita, ĉar **baldaŭ mi reflugos (mi estas en Atlanta, Usono).**
Estas grave substreki, ke ekzistas du grandaj periodoj pri Esperanto ĉe **la UvA**: la dua periodo, kie enkondukiĝis Interlingvistiko, komenciĉas per Marc van Oostendorp, daŭrigas per Wim Jansen kaj nun mi, almenaŭ ĝis Februaro 2019, kiam UEA devas decidi se renovigi la kontrakton aŭ ne. **La destino de la katedro estas nebula, pro la financaj problemoj de UEA kaj Eo NL**. El UEA mi havas neniun certigon pri la trovo de la financaj rimedoj.

Amike,
Federico [Gobbo] [noto de la redaktoro : la NIGRIGO estas mia]

7] **Sube troviĝas raporto de Esperanto-agado en Ruando. Du aferoj frapas min.**
Unue malofte mi legas preskaŭ seneraran Esperantaĵon el Afriko. (Ankau malofte el aliaj kontinentoj!). Ĝuste pro tio siatempe stariĝis Stichting Hans (honore kaj memore al Hans ten Hagen) kies celo estis eduki Esperantistojn en Afriko ĝis la grado, ke ili kapablas mem instrui Esperanton. Tro ofte homo opinias, kiam li/ŝi mem finis unuajn 20 lecionojn, ke ŝli scipovas instrui. La prestiĝo „esti instruisto" venkis la moralan devon unue mem regi la lingvon.
Due: la raporto estas klara, mallonga, sed entenas ĉiujn elementojn, kiuj necesas por klarigi al eksterstaranto, kiel oni laboras, kiujn malfacilaĵojn oni frontas. La tuto donas impreson de bona organizado.
Mi esperas - se vi publikigos la raporton - ke iuj legantoj pretas sendi el sia biblioteko librojn (bonaspektajn kaj ne tro malmodajn) al Ruando.
Se leganto bezonas pliajn informojn oni turnu sin al mi: Ans Bakker-ten Hagen <jeannette020@gmail.com>

Mi dankas pro via atento kaj deziras al vi agrablajn lastsomerajn semajnojn!

***Ans,* A.J.Bakker-ten Hagen**
<jeannette020@gmail.com>

8] **Jen artikoleto en loka kvartalretejo de Hago. Eble imitinda fare de aliaj grupoj?**

Kun amika saluto, Bert de Wit

Van: Josephina de Vijlder
Verzonden: woensdag 2 augustus 2017 18:08
Aan: bert de wit
Onderwerp: *Het gezicht achter de voordeur van het Internationaal Esperanto Instituut | Archipel & Willemspark*

Met vriendelijke groeten, Josephine de Zvijlder

http://www.archipelwillemspark.nl/?p=19470

AKADEMIO DE ESPERANTO

Estas granda plezuro saluti en la nomo de la Akademio de Esperanto la Universalan Kongreson. La tasko de la Akademio estas atesti pri la stabileco de la normoj de la lingvo. Enirante la Akademion, ni ĵuras resti fidelaj al la Fundamento. Tiu fideleco konsistigas nepran antaŭkondiĉon de niaj laboroj, ne la enhavon de tio, kion ni faras. Por klarigi la rolon de Akademio, necesas diri pli.
Unu bildo esprimas pli ol mil vortoj. Pensu pri arbo. Ĝiaj radikoj nomiĝas la Fundamento. La Akademio mem estas ĝia trunko. De la plej fortikaj branĉoj pendas sukaj fruktoj, ekzemple granda pomo, nomata PoMEGo, la Plena Manlibro de Esperanta Gramatiko verkita de Bertilo Wennergren. Ĉu la Akademio respondecas pri PMEG? Ĉu pri PIV? Ĉu pri la Plena Analiza Gramatiko de Kalocsay kaj Waringhien? Ne, la trunko mem ne respondecas pri la fruktoj. Ilin donacas al vi la plej elstaraj branĉoj. Tamen la arbo jes respondecas pri ili. La Akademio trunke, trankvile tenas la tutan arbon forta, por ke ĉiu arbero sin disvolvu, por ke la floroj floru, la fruktoj fruktu.
La akademianoj persone tre grave rolas en la institucioj, kiuj respondecas pri la varbado kaj serioza bakado de novaj uzantoj de Esperanto. Pensu pri *lernu!*; pri eduk-

ado.net; pri Duolingo; pri lingvaj forumoj en Facebook. Vi trovos ĉie amikajn kaj helpemajn akademianojn, ne nur nin, sed ankaŭ nin. Denove vi bezonas bildan vorton por kapti nian esencon. Claude Piron nomis la psikologiajn kuracistojn 'feliĉigistoj', ĉu ne? Simile al tio, vi povas diri, ke ni akademianoj estas 'lingvaj trankviligistoj'.

Kial necesas la trankviligado? Nu, iuj esperantistoj timas la petolemon de niaj kanguruoj – la ludemon de niaj saltopretaj samideanoj, al kiuj plaĉas efemeraj inventaĵoj. Ekzemple, la kanguruoj uzas la vorteton na konkurence kun la akuzativo. Evidenta petolaĵo, tre verŝajne efemera. Antaŭ kelkaj jardekoj la tiamaj kanguruoj ŝatis la prepozicion far, por la signifo fare de. Eĉ pli frue ili salte entuziasmis pri la neologisma verbo darfi, ili diradis, ĉu mi darfas danci kun vi? – volante diri, ĉu mi rajtas danci kun vi. Malmultaj inter vi memoras pri tiu neologismo darfi, ĉu ne? Mi vetas, ke baldaŭ trafos similan sorton la kangurua prepozicio far. Estas tro riske, ke mi negative parolu pri na. Mi ne volas, ke TEJO ekskomuniku min. Sed mi ja volas diri al la malkanguruoj inter vi: estu trankvilaj. Ne timu. Troviĝas Akademio, kiu beneme ridetas pri la rajto de la kanguruoj efemere petoli. Nia trunko staras fortike stabila, por ke petolantoj povu lude salti ĉirkaŭ la arbo. Pli bone kanguruoj, ol krokodiloj, se vi demandas min. Vivu la trunko, vivu la arbo, manĝu kun ĝojo ĝiajn fruktojn, prosperu Esperanto!

Renato Corsetti

Kelkaj mallongigitaj biografietoj de eksterlandaj esperantistoj en Nederlanda Hindio

Jan Frederik Lambert Lumaye Schuld (2/9/1897, Tjilatjap – 12/4/1975, Zwolle)

Jan Lumaye Schuld naskiĝis en Meza Javo kaj iĝis instruisto. De 1932 ĝis 1938 li kaj la edzino Johanna Petronella van Gurp kune estris sukcesan neŭtralan lernejon en Batoe, kie li ekde 1935 instruis Esperanton. En 1938, li edziĝis kun Eline Hannie Jansen, kaj ekloĝis en Prigen apud Soerabaja. En tiu periodo li verkis artikolserion por la gazeto *Soerabaja-Post*, iĝis membro de la ekzamenkomisiono kaj delegito por IEL kaj propagandis kaj instruis Esperanton en Soerabaja kaj ĉirkaŭaĵo. Ĉe la ekmilito li iĝis soldato, sed tuj la 9-an de marto estis kaptita de la japanoj en Garoet. Li estis transportita al Tajlando, kie li supozeble kiel multaj aliaj estis devigata labori ĉe la fervojoj inter Tajlando kaj Birmao. La 30-an de aŭgusto 1945 li estis transdonita al la aliancanoj. Post la milito li refoje loĝis en Soerabaja kaj laboris kiel MULO-instruisto, edziĝis trian fojon kaj en 1950 la familio elmigris al Nederlando.

Ludovicus Johannes Schoutens kaj M.G. van Lammeren (19/6/1908, Zeist – ??, ??) (??--??)

L.J. Schoutens kaj M.G. Lammeren jam estis aktivaj esperantistoj en Nederlando, kvankam ne jam kiel geedzoj. Antaŭ ol iri al Nederlanda Hindio ili ambaŭ instruis ĉe la katolikaj esperantistoj de Amsterdamo. Ankaŭ profesie ili estis instruistoj. Post la geedziĝo ili iris al Nederlanda Hindio kaj survoje li prelegis en Parizo kaj Liono. En septembro 1933 ili alvenis en Malang kaj komencis agadi tie. Poste ili ankaŭ aktivis en aliaj urboj, interalie rilate al ekzamenoj. En la monatoj antaŭ la dua mondmilito li iĝis serĝento kaj baldaŭ post la japana transpreno de la lando, la 10-an de marto 1942 estis kaptita. La 15-an de augusto 1942 li estis registrita en iu internulejo en Javo, kaj la 7-an de novembro 1943 translokita al Singapuro. Li travivis kaj estis transdonita al la aliancanoj 2-an de novembro 1945. Lia edzino ankoraŭ iris al la UK en Aŭgsburgo en 1985.

Jacobus Hendricus Antonius Sens (ĉ. 1887, 's Gravenhage – ??)

J.H.A. Sens en 1922 certe jam estis en Javo. Li laboris en la sekdokoj de la haveno por la Droogdokmaatschappij „Soerabaja". En la haveno li per afiŝeto sciigis al la pasaĝeroj de alvenantaj ŝipoj en Soerabaja, ke oni parolas Esperanton tie. En la sekva jardeko li estis aktiva en Soerabaja, interalie helpante per la redaktado de la propagandofolieto *Esperanto* kaj instruante (en 1927 kaj 1933). Komence de 1937 li realvenis, verŝajne por ĉiam, en Nederlando. Li verkis kelkajn rakontojn pri siaj impresoj pri Nederlanda Hindio en internaciaj Esperanto-revuoj. La unuan tagon de la germana envado en Nederlando, lia edzino C.J. Emans mortis. Du jarojn poste li reedziĝis kun Elisabeth Marchi.

Jan van Hinte & Elisabeth Susanna van Hinte-Zandvliet (Groningen, 22/3/1896 – Sint-Kruis, 18/4/1983; ĉ. 1899 – 26/8/1983)

Ĉi tiu nederlanda paro geedziĝis la 5-an de majo 1920 en Amsterdamo kaj mallonge poste foriris al Nederlanda Hindio. Ili estis pacaktivuloj: en 1937 Jan estis la gvidanto de la Nederland-Hindia Pac-Ekspozicio, kiu partoprenis la Tut-Pacifikna Pac-Ekspozicion en Nagoya, Japanio. Li kaj la edzino renkontis plurajn esperantistojn en Japanio. Jan pri tio sendis raporteton al Nia Organo, kiu menciis ke li ankaŭ estas membro de la Nederlandindia Societo Esperantista *La Estonteco Estas Nia*. Meze de 1939 Elisabeth iĝis delegito por IEL en Blitar kaj tie ankaŭ gvidis Esperanto-kurson. En

Jen denove poemo de Xu DAORONG (1940-2014) el "Fabloj de Ikso" (Ikso estis la plumnomo de tiu ĉina aŭtoro). Li laboris kiel redaktoro, eseisto kaj tradukisto. Lia eseo "*Kiom da ĉina en Esperanto?*" aperis ĉe UEA en la esearo *Interlingvo inter lingvoj (2015).*

NUR TIGRO	*ALLEEN EEN TIJGER*
Trijaran knabon olda bonz' adoptis	*Een oude bonze adopteerde een driejarig knaapje*
kaj ene de monttemplo strikte voktis.	*en leidde (het) strikt op in een bergtempel.*
Post dekkelkjara izolad' de l' mondo,	*Na meer dan tien jaren afzondering van de wereld,*
malsupren iris ambaŭ de la monto.	*stapten beiden van de berg af.*
La knab' nek kokon nek anason konis,	*Het knaapje kende noch haan noch eend,*
klarigojn tre detalajn tiu donis.	*heel gedetailleerde uitleg gaf deze (monnik).*
Nun preterpasis bela junulino.	*Nu kwam een mooi meisje voorbij.*
"Kio do estas tio?" en fascino	*"Wat is dat?" gefascineerd*
la eta bonzo miris kaj scivolis.	*verwonderde en vroeg de kleine bonze zich af.*
"Tio nomiĝas tigro, hej!", parolis	*"Dat heet 'n tijger, hoor", sprak*
tiu por ke l' budaiĝinta knabo	*deze opdat de boeddha-wordende jongen*
ne havu deziremon per ekfrapo	*door een schok geen verlangen zou hebben*
al ĉi mortema mondo kaj minacis:	*naar deze vergankelijke wereld en bedreigde:*
"ĝi homojn ŝiris, voris kaj eĉ ŝmacis	*"hij verscheurde mensen, verslond ze en smakte zelfs*
ĉe mordfrakas' de ostoj, sen elvomo !"	*bij het verbrijzelen van gebeente, zonder te braken !"*
La bonzet' kapjesis pro l' aksiomo.	*Het bonsje bevestigde met 'n knik het axioma.*
En templon reveninte elĉerpite,	*In de tempel uitgeput teruggekomen,*
demandis lin la olda plenkonfide:	*vroeg de oude hem zelfverzekerd:*
"Kio do plej profunde vin impresas?"	*"Wat dus heeft het diepst indruk op je gemaakt?"*
"Nur tigro ! Ĝin mi ĉiam ne forgesas !"	*"Alleen de tijger! Die vergeet ik nooit!"*

NB. Iuj legantoj verŝajne opinios, ke niaj nederlandaj tradukaĵoj estas tro multnombraj, sed ĉi lastaj espereble utile helpos komencantojn kaj legantojn, kiuj ŝatus pli aktive ekzerciĝi en la lingvo).

PRI LA POEMO

__La titolo.__ **Nur tigro**

tigro = ?

rabobesto° flava kun vertikalaj malbelaj strioj (PIV). *roofdier*

Jen simplega duvorta anonco, sed kia universo malfermiĝas! Pri kio do tiu dusilaba vorteto 'tigro' pensigas vin?

Unuavide ĝi sugestas teruran forton, aldone°: minacan faŭkon°. *daarbij; muil*

Kion aliflanke la tuta titolo povas sugesti?

Eble temas pri ia disreviĝo°, ĉar estas nenio alia, nenia alia besto? *teleurstelling*

__Verso 1.__ **Trijaran knabon olda bonz' adoptis**

Kio estas **bonzo**?

Budhana pastro°, lamao°. *priester; lama*

Budhano estas … adepto de budhismo.

Kio estas '**adopti** infanon'?

Laŭ PIV: alpreni, per oficiala laŭleĝa akto, iun… kiel sian propran filon aŭ filinon.

Ĉu ne jen stranga iniciativo, ke olda bonzo adoptus tiom junan infaneton°? *kleuter*

Vere stranga certe por ni, sed… tiutempe kaj tiulande?

Ekzemple, en Tibeto, estis kutimo, ke el ĉiu familio knabo iris vivi en monaĥejo de la medio°, *omgeving* ĉe maljuna monaĥo. Tie li ricevis instrukciojn° en la instruoj° de la Budho. *onderricht;leer*

Ni povus vidi tion kiel ia adopto. Laŭ nia informo tamen temas pri junuloj inter ses kaj dekdu jaroj.

En la poemo temas pri trijara knabeto kaj pri templo, ne pri monaĥejo.

Verŝajne temas pri kia infano?

Probable forlasita aŭ eble el tre malriĉa familio? (Eble de la bonzo mem? Ŝŝŝt!).

__Verso 2.__ **kaj ene de monttemplo strikte voktis**.

monto = ?

granda natura amaso de roko kaj tero, kiu altiĝas super la nivelo de la ĉirkaŭanta° grundo je pluraj centoj da metroj (PIV). *nabijgelegen*

Kion sugestas la detalo '__**monttemplo**__'?

La bonzo kaj la infaneto estas ne nur tute solaj sed krome tute izolitaj, ege malproksimaj° de iaj° aliuloj. *verwijderd; een of ander soort*

vokti = ?

kontroli, supergardi.

Kial la bonzo estas tiom severa, rigora, strikta?

Verŝajne (aŭ prefere): tutcerte, la bonzo esperas, ke la bebo iam iĝos tiom strikta kiom li mem estas.
Kion tio revelas° pri la bonzo? *openbaren*
Ke li ege fieriĝas kaj kontentiĝas pri... sia propra stato kaj ke li esperas iam transdoni tion al la juna infano.
Ĉu ne io alia povus instigi° lin al tia edukado de knabo? *aansporen*
Eble li krome° ĝojas, ke li trovis kompaniulon° por sia tiom izolita vivo. Sed ni ne volas **insinui**, ke lia vivmaniero iom **deprimas** lin. *bovendien* *kompaan*

Versoj 3-4. **Post dekkelkjara izolad' de l' mondo,**
malsupren iris ambaŭ de la monto.

Kiomlonga **izolado**?
Inter dekunu kaj deknaŭ jaroj.
Kiel fakte ili sukcesis vivi tiom longe en totala izolado?
Supozeble° oni emas° kredi, ke bonzoj kapablas fari ion ajn ? *vermoedelijk; geneigd zijn*
Kiomaĝaj ili tiam povas esti?
La infano eble estas plimalpli dekkvinjara kaj la olda bonzo verŝajne ege aĝa, maljunega°. *stokoud*

Rimarketo pri la rimado de la versoj:
Ege bela! Oni preskaŭ ŝvebas° al la kulmino° de ĉia rimado. *zweven* *toppunt*

Versoj 5-6. **La knab' nek kokon nek anason konis.**
.... **klarigojn tre detalajn tiu donis.**

Kiajn detalojn ekzemple la bonzo kapablis doni?
Kie ili vivas, kion ili manĝas, kio utilas por la homo...
Kiel eblas, ke la bonzo konas tiujn detalojn?
Jen eble rememorigoj el sia antaŭa vivo, kiam li ne jam vivis sur sia monto.
Kial la bonzo penus° doni tiom da detaloj? *moeite doen*
Tio eble rivelas° lian ĝojon, fieron pri ... sia vivosperto°. *openbaart* *levenservaring*

Versoj 7-9. **Nun preterpasis bela junulino.**
"Kio do estas tio?" en fascino
la eta bonzo miris kaj scivolis.

Kial la eta bonzo ne demandas tutsimple:
"Kiu estas tiu?"
La surprizo estas verŝajne tiom forta, ke li uzas la neŭtralan formon 'tio', kvazaŭ pro la suprizo li forgesus ... ke temas pri persono.
Ĉu fascino povas havi tiom fortan influon?
Kio fakte estas tiu fascino?
estas nerezistebla allogo°, ravo°. *aanlokking, verrukking*
(Kp. ndl. *aanlokkelijk* kaj fr. *être ravi*)
Laŭvortare, fascino estas:
"senigo° je ĉia povo° de forkuro° aŭ kontraŭstaro° per intense fiksita° rigardado°. *beroving; macht* *weglopen; verzetten* *star; aanstaren*
Per kia viro virinoj estas ofte fascinataj?
Inverse, kia virino plej ofte fascinas virojn?
Ĉiu certe havas sian propran opinion tiurilate.
Kaj **vi persone**, kara legant(in)o? Kiuj personoj fascinas vin plej?
(jen momento da silento kaj da profunda introspektado).

Versoj 10-13. **"Tio nomiĝas tigro, hej!", parolis**
tiu por ke l' budaiĝinta knabo
ne havu deziremon per ekfrapo
al ĉi mortema mondo kaj minacis:

hej
Kion povas esprimi tiu **ekkrio**° ? *uitroep*
Tutverŝajne jam **averton**° pri ebla danĝero? *waarschuwing*
Aŭ eble krome: por funde° impresi la memoron de la infano kaj firme° encerbigi, enkapigi, enplanti, gravuri la averton? *grondig* *stevig*
budaiĝinta *een Boeddha geworden zijn*
Li jam atingis la plej altan gradon de saĝo° kaj sciado°, la nirvanon. *wijsheid* *kennis*
Kial tiu knabo estas tia?
Ĉiukaze la celo de la studado de la instruoj estas atingi klarvidadon°. Ĉu la knabo estas jam preta? Ni atendu la sekvon! *verlichting*
(Eble iuj legantoj pensos, ke la infano povus tute ne intenci° budaiĝi, sed tio estus vere tro progresema° en tiaj circonstancoj!) *van plan zijn* *vooruitstrevend*
Ĉu la bonzo intence° favoris tiun evoluon ? *opzettelijk*
Tre verŝajne, eĉ certe. Laŭ ties persona konvinko°, tia influo certe povas esti nur laŭdinda° ago°. *overtuiging* *lovenswaardig; daad*
Por krome° ne paroli pri la ĝenerala emo° ĉe homoj, transdoni al la infanoj tion, kion ili mem aprezas°. *bovendien* *neiging* *waarderen*

Verso 14. **"ĝi homojn ŝiris, voris kaj eĉ ŝmacis**

ŝiri = ?
perforte apartigi partojn de objekto per tirado, ekzemple ŝiri paperon (PIV).
Kion ni imagu per 'homojn ŝiri'?
Oni facile imaĝas en tiu verso teruran beston vorantan sian **predon**°. *prooi*
Pri kiu besto povus ekzemple temi°? *gaan over*
precipe° pri tigro, leono, leopardo° hieno°, pantero, ŝakalo°... *vooral; luipaard* *hyena; jakhals*
vori = ?
krude manĝi, ŝirante per la dentoj, speciale se paroli pri bestoj (PIV).
Kion **ŝmaci** efektive° signifas? *in feite*

fari bruon de suĉado° (PIV). *zuigen*
Kiam iuj emas aŭ ne povas eviti ŝmaci?
Por montri sian plezuron kaj entuziasmon ĉe tre alloga° manĝado aŭ eĉ nur ĉe la ideo al tio. *aantrekkelijk*
(bedaŭrinde ankaŭ en kazo de... malbona dentaro?)
Kian **impreson** povas tia **ŝmacado** doni al eventualaj **ĉeestantoj**°? *aanwezigen*
Kompreneble ĉu bonan ĉu malbonan impreson, tute depende de persona **emo**° aŭ stato. *neiging*
Iakaze° tia ŝmacado povas esprimi ion bonan, nome... **aprezon**° de la manĝado, **aliakaze** ĝi povas male° esprimi. surprizon kaj **dubon**°. *in één geval* *waardering* *integendeel* *twijfel*

ŝiris, voris, ŝmacis
*Notindas la fonetika valoro de tiuj tri vortoj. Tiuj vortoj estas klare **son-imitaj**° (onomatopeoj). Ili klare sugestas la bruojn de tiuj agoj. Tiuj vortoj estas ege **esprimivaj**°.* *klanknabootsend* *uitdrukkingsvol*

*Kiu sono estas onomatopea en '**ŝiri**'?*
*La silaboj '**ŝi**' kaj '**ri**' bone sugestas la bruon, kiun tia ago okazigas. Sufiĉas prononci laŭte la vorton por tion aŭdi.*
*Kial ankaŭ '**vori**' bone sugestas sian signifon?*
La unua silabo jam bone malfermas la buŝon por ekmanĝi kaj la sono -o- esprimas klare la deziron de la voranto. *(Kp. france 'dé<u>vor</u>er')*
*Ankaŭ la vorto '**ŝmacis**' fonetike impresas. Kial?*
Eble ne tiom ĉe la legado, sed multe pli ĉe la aŭdado, ĉar fonetike ĝi estas ege esprimplena aŭdigante la koncernajn bruojn.
*Kiuj du **literoj**° plej bone sugestas tion?* *letter*
La unuaj du. Sufiĉas observi speciale la lipojn dum la prononcado de la grupo 'ŝm' por kompreni tion!

Aliaj ekzemploj de onomatopeoj?
***zumi**, **kokeriko**, **knali**, **plaŭ!** ŝi plonĝis en la akvon!*
Jen efektive° la bruojn de tiuj agoj. *inderdaad*

<u>Verso 15.</u> ĉe mordfrakas' de ostoj, sen elvomo !"
frakasi = ?
perforte kaj brue disrompi, dispecigi (PIV).
Kio estas **mordfrakaso**? (ne'mor<u>t</u>frakaso'!)
frakaso kaŭzita de la... **mordado**°. *bijten*
Kiun ndl. radikon oni povas rekoni en la vorto **frakaso**?
la ndl. *breken/<u>brak</u>*.
Kiel ni reagas ĉe tia frakaso?
Ni tuj ektimas° kiam ni manĝante aŭdas tian teruran bruon. *gealarmeerd zijn*
osto = ?
elemento de la skeleto de vertebruloj°. *gewervelden*

<u>Verso 16.</u> La bonzet' kapjesis pro l' aksiomo.
kapjesi = ?
diri 'jes' per la kapo. (Same: kapnei !).
pro l'aksiomo = ?
kaŭze de aksiomo, aserto°, rigardata kiel evidenta per si mem aŭ ĝenerale akceptata. *bewering*

<u>Versoj 17-18.</u> En templon reveninte elĉerpite,
demandis lin la olda plenkonfide:
elĉerpite
ĉerpi *putten, scheppen*; **elĉerpi** *uitputten*
elĉerpite *uitgeput zijnde*
kp. mensa **elĉerpiĝo** *burn out*
Ĉu oni revenas elĉerpi<u>ta</u> aŭ elĉerpi<u>te</u>?
En 'revenas elĉerpite' oni povus kompreni, ke li revenis estante en elĉerpita maniero, kvankam... Eble pro la rimo?
Kiam oni demandas ion **plenkonfide** ?
Kiam pri la respondo oni estas tute certa.

<u>Versoj 19-20.</u> Kio do plej profunde vin impresas?
Nur tigro ! Ĝin mi ĉiam ne forgesas.
Ĉu la demandinto supozeble atendis tian respondon?
La bonzo certe atendis alispecan° respondon! Jam de multaj jaroj en sia templo li faris sian eblon°, por ke la knabo ne havu profanajn° dezirojn, por ke li atingu la klarvidadon. *andersoortig* *zijn best doen* *wereldse*
Kial 'forgesas' kaj ne 'forgesos'?
Eble pro la rimo?
Aŭ eble: 'ĉiam ne' en la senso de 'neniam'?

Amuza kromekzerceto: flue retraduki la donitajn nederlandajn tradukaĵojn !

PLIE PRI IUJ VORTOJ EL LA POEMO
<u>1.Esprimoj pri monto</u> (verso 2)
Z.: **Monto gravediĝis°, muso°** naskiĝis. *zwanger worden; muis*
De berg heeft een muis gebaard.
Z.: **Inter faro kaj rakonto staras meze° granda monto.** *midden*
Het is gemakkelijker gezegd dan gedaan.
Z.: **Promesi orajn montojn.**
Gouden bergen beloven.

<u>2.Esprimoj pri osto</u> (verso 15)
Z.: **Por malfrua gasto restas nur ... osto.**
Voor de laatkomer blijft niets meer over.
Alivorte: Oni atentu, ke oni ne ... malfruiĝu°! *te laat zijn*
Ĉu jen kutimo pri la lasta alveninto?
Hm... Ni ne ĝeneraligu°! *veralgemenen*
Jen alia plendo° pri ia osto: *klacht*

Z.: **Li havis viandon, mi havis nur oston –**
li havis la ĝuon, mi pagis la kostojn.
Hij heeft de lusten, ik draag de lasten.

Jen figura esprimo por diri ke la unua? kaj la dua?
La unua prenis aŭ ricevis la bonan parton kaj la dua ricevis nur restaĵon.

Z.: **Ĝi fariĝis° por mi osto en la gorĝo.** *worden*
Het blijft in de keel steken.

Temas pri io, kio estas tre malfacile akceptebla, do **ĝenaĵo°** **ne eliminebla°**. *hindernis; uitschakelbaar*

Z.: **Jen estas li proprakorpe kun karno° kaj ostoj.** *vlees*
Tie li estas proprapersone, oni povas vidi lin kiel li vere estas.

Jen stranga esprimo: **Esti malsekigita ĝis la ostoj.** Kiel tio eblus?
Pro forta pluvo oni povas **malsekiĝi** tiom, ke oni havas la impreson, ke la pluvo ne nur penetris tra la vestaĵo, sed ankaŭ tra la haŭto° kaj la karno. *huid*
Tiam oni estas vere **ĝis la ostoj** malsekigita. Malpli draste: oni estas **malsekega°**. *druipnat*

Li ne faros maljunajn ostojn. =?
Li neniam iĝos maljuna, aĝa. Li frutempe mortos.

Ĝisosta = ? *tot op het bot*
alidir(it)e° ne nur laŭ ekstera aspekto sed profunde konvinkita. Ŝerce° dirite: **severe° fidela** al tiu ideo ! *anders gezegd* *schertsend* *streng*

Persona demando al la leganto: Ĉu vi iam fariĝos **ĝisosta** esperantisto, aŭ nur diletanto?

<u>3.Jen aksiomoj pri 'kapo'</u> (verso 16)

Z.: **Havi iom da vaporo° en la kapo.** *stoom*
Beneveld zijn.
Esti ebrieta°. *een beetje dronken*

Z.: **Kapoj diferencas, kranioj° egalas.** *schedel*
In de dood is iedereen gelijk.
Vivantaj homoj estas malsamaj, post la morto ili aspektas samaj. Alivorte: vivantoj estas apartaj, mortintoj° ne. *de doden*

Z.: **Kiu kapon posedas, kombilon° jam trovos.** *kam*
Voor elk probleem is er een oplossing.
Oni trovas facile necesaĵon.

Z.: **Li ne havas kapon de ministro.**
Li ne estas tre lerta°. *bekwaam*

Z.: **Pro kapo malsaĝa° suferas kruroj.** *onverstandig*
Se oni havas malbonan memoron, oni devas kuri pli ol unufoje.

Z.: **Ĉiu sin direktas, kiel la kap' al li diktas.**
Ĉiu agas laŭ sia propra ideo.

Dirinda kiakaze?
Kiam ĉies° opinioj malsamas. *ieders*

Z.: **Kiom da kapoj, tiom da opinioj**.
Zoveel hoofden, zoveel zinnen.

<u>4.Li demandis lin</u> (verso 18)

Atentu:
demandi = *vragen om te weten, bevragen, ondervragen*
en Eo: transitiva verbo: oni demandas **<u>iun</u>** pri io
same: demandi **<u>iun</u>** kie, kial, kiu, ĉu, pri...
nederlande: dativo: '<u>(aan) iemand</u>' (iets vragen om te weten).

Ekzemploj:
Mi **vin** demandos kaj vi sciigu° al mi ! *moet laten weten*
Li demandas min, kie mi estas. *Hij vraagt me waar ik ben.*
Li demandas sin kial. *Hij vraagt zich af waarom.*

Z.: Ne demandu **scienculon**, demandu **spertulon**.
Facile kompreneblas, ke scienculo povas havi ege multe da teoria scio sed ne havi multe da praktika **sperto°**. *ervaring*

Z.: Li demandis **ŝin**, kion ŝi faras tute sola.

peti = *vragen (om te krijgen)*
peti iun doni ion *iemand vragen om iets te geven*
Li petas kvin eurojn de mi *hij vraagt me vijf euro*
Oni petas la permeson demandi ion.

Do:
oni **petas** permeson, helpon, konsilon ktp.

TRADUKEKZERCOJ.

<u>Antaŭa.</u>

1) La vero ekzistas. Nur mensogoj estas eltrovitaj/elpensitaj/inventitaj.
2) Estas malfacile kredebla, ke iu diras la veron, kiam vi scias, se vi estus en lia situacio, ke li dirus mensogon.
3) La plej grava kion oni povas fari, estas diri la veron. Miakaze tio ne ĝenas, ĉar/pro tio ke, en mia kazo oni tutmaniere ne kredas min serioza.
4) Estas terure por iu, malkovri, ke li dum sia tuta vivo parolis nur la veron.

<u>Nova.</u>

1) De 'Aziatische tijgers' zijn o.a. de snelgroeiende, agressieve economie van China.
2) De afsluiting van de wereld maakt het hart niet beter.
3) Ervaring is de wijsheid der dwazen. Domme mensen leren er pas iets van, wanneer ze het ondervinden.
4) Lege hoofden hebben domme gedachten.
5) Het mooiste meisje kan niet meer geven dan ze heeft.
6) Wees nooit te vlug om iemand te vertrouwen.
7) Alvorens vol vertrouwen te antwoorden, denk driemaal na.
8) Hij kreeg de bons. Hij werd afgewezen.

E. Van Damme

la unua duono de 1940 ŝi gvidis kurson en Batavia. En majo 1940 E.S. van Hinte-Zandvliet, tiam sekretario de la *Vrouwen Wereld-Unie* (Virina Mond-Unuiĝo), parolis dum packunveno de tiu unuiĝo kaj la P.I.P.B. (enlanda virino-unuiĝo). La tradukinto al la malaja estis Chailan Sjamsoe Rangkajo Datoe Toemenggoeng, tiam prezidanto de P.I.P.B. Povus eventuale esti do, ke tiam Datoe Toemenggoeng eksciis pri Esperanto. En decembro 1940 Elisabeth sukcese partoprenis B-ekzamenon en Bandoeng. Dum la milito ili ambaŭ estis en japanaj internulejoj, sed travivis kaj en aprilo 1946 ili revojaĝis al Nederlando. Ankaŭ tie ili daŭrigis la pac-agadon. Post 1950, kaj precipe post 1955 Jan van Hinte multe aktivis en loka arkeologa kaj historia agado en Aardenburg kaj Sint-Kruis en Zelanda Flandrio.

Heidi Goes

Kiu lume belas en mal-helo,

kiu forte belas en la ŝtormo,

kiu pie belas en Ŝeolo,

kiu kare belas en mal-varmo,

kiu kaŝe belas en la kelo?

Frans Cobben

Malvo sin prezentas

Malvo estas la Esperanto-ĥoro, kiu apartenas al la Esperanto-klubo de Alkmaar. Jam dum 29 jaroj! En 1988 okazis la Universala Kongreso en Rotterdam, kaj la Klubo de Alkmaro organizis la postkongreson en Alkmaro. La membroj faris ĉiajn programerojn, kiel: teatraĵojn, ekskursojn, kaj kantadon de memtradukitaj kantoj, ktp. Hans ten Hagen puŝis siajn lernantojn por partopreni en la ĥoro. El la kantgrupo kreskis Malvo, la ĥoro kiu prizorgos la programon post la paŭzo. Ilia repertuaro konsistas el multaj tradukitaj kantoj el la tuta mondo, sed ankaŭ kelkaj originalaj Esperanto-kantoj. Estas miksaĵo de popolkantoj kaj kantoj el la pli serioza, klasika repertuaro, unu, du, tri aŭ kvarvoĉaj. Dum la lastaj jaroj ili de tempo al tempo tradukas konatajn modernajn (aŭ pli malmodernajn) furorkantojn, kiel okupo dum iliaj klubkunvenoj. Tiel estiĝis listeto de kune kanteblaj kantoj, de i.a.: The Beatles, Herman van Veen, kaj Simon kaj Garfunkel. La grupo konsistas el 12 gekantemuloj.

Kiu povas kanti, kunkantu!

Marijke Lathouwers

INVITOJ

1] **La 16-a NR** ĉi-jarfine **okazos de la 27-a de decembro 2017** ĝis **3-a de januaro 2018, merkredo** ĝis **merkredo en Saarbrücken, samtempe kaj samloke kun la 9-a NIS, la programo por junuloj.** NR do denove estos **tuj apud Francio**, kion certe bonvenigos aparte la francoj :) ja fakte Saarbrücken estas landlima urbo... Ankaŭ suda Germanio kaj Svislando denove proksimos.
Ni esperas, ke multaj el vi eluzos la fakton, ke ekzemple la trajna distanco inter Parizo kaj Saarbrücken estas malpli ol du horoj...

Aliĝis intertempe jam dudeko da homoj el kvar landoj.
http://www.esperantoland.org/nr/partoprenantoj_nr16.php

Internacia etoso, prelegoj, kursoj, koncertoj, ekskursoj...
Multaj kaŭzoj por veni kaj reveni al NR/NIS... :-)

Ĉu vi ŝatos festi kun ni novjare en internacia rondo?
Do venu al la venonta NR!
Ĉion bonan al vi, belan someron
kaj esperinde ĝis revido dum NR/NIS,

por la organiza teamo de NR/NIS: Lu Wunsch-Rolshoven EsperantoLand
http://www.esperanto.land

2] **Esperanto Nederland, NEJ kaj IEI invitas vin al la Zamenhoffesto 2017!**
Ne forgesu la daton: 28a de oktobro 2017!

Programo:
10.30 - 11.00 Akcepto kaj bonvenigo
11.00 - 11.45 Prelego de dr. Federico Gobbo, (Zamenhofa filozofio, t.e. Hilelismo kaj Homaranismo en la 21-a jarcento)
11.45 - 12.00 Prezento de novaj mediaj eblecoj (Amikumu, k.s.)
12.00 - 13.00 Lunĉo
13.00 - 13.45 Prelego de dr. Christoph Klawe (Zamenhof kaj pensoj pri Eŭropo)
13.45 - 14.00 Prezento de Ed Borsboom pri sia verko: Kie miozotas memor
14.00 - 14.30 Paŭzo
14.30 - 16.30 Koncerto de Kajto-Kvarope.
18.00 Bufedo en partycentrum Floor por tiuj kiuj mendis

Post la bufedo, Halovena balo organizita de NEJ en De Goudsberg.

Krom la bufeda manĝo (€ 22,50) la programo estas senpaga.
SED: partoprenantoj ,membroj, familianoj kaj interesitoj, nepre anoncu sin ĉe **Andries Hovinga (06-28916262 aŭ andries.hovinga@tiscali.nl)** ĝis **la 18a de oktobro.**

Se vi deziras partopreni la bufedan manĝon bv. pagi € 22,50 al Esperanto Nederland, (NL10 TRIO 0786 8441 67) menciante Zamenhoffesto Lunteren.

La taga programo okazos en Party Centrum Floor, Dorpsstraat 36, 6741 AL Lunteren (ĉirkaŭ 300 metroj de la stacidomo)
La halovena balo okazos en De Goudsberg, Hessenweg 85, 6741 JP Lunteren. (Eblas tranokti en De Goudsberg)

REVUOJ RICEVITAJ

Pasintnumere mankis nia rubriko REVUOJ RICEVITAJ. Jen do ĝi denove !

La Lanterno Azia 342. 2017-4, aprilo 2017: ĉefe en la Korea: Esperanto ebligas alian vivon – raporto pri 2a komuna staĝo de Esperanto-Sarangbang; artikolo de psikologo pri Sonĝo; ***AEU-bulteno*** de Andaluza Esperanto-Unuiĝo, 17, 18, jan-mrt, apr-jun 2017: temas ĉefe pri nia lingvo en Turismo; 76a Hispana Kongreso de Esperanto; Uzado de la pronomo 'ci'; ***Sennaciulo*** 1339-1340, 1341-1342: jan-feb, mrt-apr 2017: Jes al la tutmondiĝo … de la solidareco ; la kontribuo de Justa Komerco kiel ponto inter homoj tra la tuta mondo; Fidel Castro Ruz – li mortis 90jara; Klimatŝanĝo kaj kapitalismo; 600 mil japanoj estis retenitaj en Siberio; Raymond Queneau – la tempo kaj la lingvo; ***Nova Irlanda Esperantisto*** 140: maj-jun 2017: Esperanto ĉe la pola parlamento; ***Norvega Esperantisto*** 2/2017, 3/2017: Skandinava renkontiĝo enŝipa?; Amikumu realiĝas; jarraporto; Agrabla landa kongreso; Blinduloj kaj Esperanto en Norvegio; ***Kontakto*** 277(2017:1), 278(2017:2): Jonny M, voĉo de la nova generacio! mojosa, malaĉa, fekbona …; La Cirila Alfabeto – kun rakonto en Esperanto en tiu alfabeto por ekzerci vian legkapablon; Amara gusto de Ĉokoloado (pri la fama filmo); Genro kaj cisgenra normigo; ***Esperanto*** de UEA 1313, 1314, 1315: majo, junio, jul-aŭg 2017: ĉiu jam havas, komprenebIe; **La KancerKliniko** 162: apr-maj-jun 2017: Trump pensigas nin kun konsterno pri la «bona malnova tempo» de Bush; Pri fiparoloj; La kuriero de l' reĝino, nuntempa epopeo de Sir'; Disvenkiĝo kie kontraŭargumentado ne ŝanĝos kion ajn aŭ Konstatoj pri neakceptebleco de evidentaĵoj – de Lidia Ledon de Silva – pri fadeno en facebook-lingva konsultejo; pluraj poemoj legindaj; ***Horizon-taal*** 285, 286: maj-jun, jul-aŭg 2017: Esperanto voor «gewone» mensen; taal als troef en taal als barrière; avocado, advocaat en advocaten; Bridge of Words, recenzo; Kongreso de Esperanto en Edinburgo; Muziek over Friesland: hoe muziek de taal een duwtje kan geven; Clubnieuws; ***La Revuo Orienta*** 1140, 1141, 1142, 1143: mrt, apr, maj, jun 2017: ĉefe en la japana lingvo; Mia vivo en Esperantujo/1+2 Aleksander Korĵenkov; Esperanto en Jokohamo; ***Esperanto aktuell*** 2017/2, 2017/3: Kolekto por Planlingvoj kaj Esperantomuzeo de la Aŭstria Nacia Biblioteko: rekorda nombro de vizitantoj kaj novaj retaj servoj; du paĝoj pri Stelomoneroj; Medienecho; ***Sennacieca Revuo*** 144-145, 2016-17: Nikolao Gudskov – Sciencaj revolucioj; Antonio Marco Botella – La poeto de la intimismaj kolokvoj – pri Antonio Machado; Ĝemil Ksus – Kian lingvon uzu la progresemuloj? – pri propraj nomoj; Chris Gray – Adorantoj de mortinta skoto – pri Adam Smith; ***La Sago; SAT-Amikara Gazeto*** 115, 116, maj-jun, jul-aŭg 2017: Finan ve(n)kon celas … ankaŭ veganoj; Naciismo kaj Esperanto.

TAALTOPTIENS. Vanaf half juli zal ik op deze pagina enkele taaltoptiens en taallijstjes publiceren. Deels op basis van inzendingen van lezers, deel eigengemaakte lijstjes. Hier een lijstje met 'vieze woorden' in het Esperanto, een zogenoemde kunsttaal die aan het eind van de negentiende eeuw werd ontwikkeld door L. Zamenhof. Hij publiceerde zelf geen vulgaire woorden, maar Esperantosprekers is niets menselijks vreemd, dus ze ontstonden toch. Een kleine greep. Voor 'penis': *aspergilo, banano, fluto, periskopo, pipo, pistolo, priapo, revolvero* en *torpedo*. Voor 'vagina': *groto, kanalo, kaverno, nesto* en *plej sekreta centro*. En voor 'coïtus bedrijven' onder andere: *ascendi, gekui, kopuli* en voor 'masturberen' onder meer *melki* en *tubsvingi*. Meer taallijstjes welkom op post@ewoudsanders.nl.

Ewoud Sanders schrijft over taal.
Twitter: @ewoudsanders

RAPORTAĴOJ

Estimata Ans,
Ruanda esperanto-movado sendas al vin tiun raporton, por doni al vi la bildon de sia atingaĵo kaj plano.

Vi ja rajtas je tia raporto, ĉar vi ege kontribuis al la redinamigo de esperantistoj per viaj antaŭaj subvencioj kiuj ebligis klubojn trejniĝi kaj ellerni multe pli pri esperanto.
Pludaŭras laboro iniciata de neforgesinda Hans Bakker (Lia animo ripozu pace)

Amike salutas vin
Mwambale Matanya

AGADRAPORTOJ

<u>**Kigalo, Ruanda ĉefurbo**</u>
Kursoj okazas ĝenerale dufoje ĉiusemajne sed dum ekzamenperiodoj unufoje semajne, ĉar kelkaj el esperantistoj studentas en mezgradaj lernejoj aŭ ĉe la fakultatoj.
Ekde januaro ni sukcesis varbi ĉirkaŭ sep novaj esperantistoj. La kampanjo kiun ni lanĉis por varbi novamatorojn jam fruktdonas. Trideko da personoj dividiĝas en du grupoj por lerni, unu grupo matene kaj la alia vespere, laŭ tempodisponebleco de kursanoj kaj instruistoj. La vespera grupo jam faras pli grandan paŝon ol la matena grupo. Ili komprenas pli rapide la lingvon.
Tamen, ni spertas foje gravajn lingvajn poblemojn, ĉar multaj el niaj esperantaĵoj estas en la franca, dume la oficialj kaj laborlingvoj estas la angla kaj la nacia lingvo : la ruanda.Tiun problemon alfrontas precipe matengrupo konsistanta plejparte el studentoj, kiuj ne eksciis la francan antaŭe, aliaj venis el Ugando kaj Tanzanio.
Se ni akiras librojn de esperanto kaj vortarojn esperanto-angla, ruanda-lingvo, tiam solviĝus tiu defio.
Notu bone , ke la kurenta ruanda registaro ŝanĝis la oficialan lingvon, ĝi elpasis el franca al la angla. La nova generacio ne bone komprenas la francan, kvankam en lernejoj la franca instruiĝas sed ne kiel deviga studsubjekto.
Tamen, kursgvidantoj ne ĉiam bezonas traduki al esperanto sed bezonokaze ii tion faras.

Nyamata Esperanto-klubo (Bugesera Distrikto) :
Tiu klubo konsistas el lernantoj de mezgrada lernejo «Groupe Scolaire Catholique». La instruisto sinjoro Bonane MUNANGA gvidas kurson dum aktivado, oficiale konsentita de la lernejestro. Munanga kiel angla instruisto instruas esperanton en la «Club Linguistique», unu el diversaj kluboj starantaj en tiu lernejo.La lernejo apartenas al katolika eklezio sed subsidua al la registaro.Por repacigi studentojn kaj ebligi ilin kunvivi harmonie, la registaro permesas al instruistoj kaj lernantoj iniciati klubojn, tiamaniere naskiĝis le Club linguistique.
La nombro de lernantoj malstabilas, ĉar finlernantoj, t.e. kiuj trapasas la nacian ekzamenon, tiuj forlasas la klubon ĉar ili devas aŭ rehejmeniĝi aŭ iri al la universitato aliloken. Sed kien ajn ili iras, ili daŭre lernas.

Cyangugu Esperanto-Klubo(Cyangugu –distrikto)
Tie gvidas kurson sinjoro Deogratias SAHINKUYE.
La partoprenintoj kurioze sekvis la kursojn kaj ĉiu povis fari belajn frazojn en Esperanto per vortoj kiujn jam ili lernis. Tamen, la kvara kaj la naŭa lecionoj ŝajnis kelkiom malfacilaj (la uzado de la akuzativo ĉiuspeca, ĉu almova aŭ rekta, kvanta). Mi klarigis la almovan akuzativon per la angla, kiu laŭ mia konstato, helpas al komencantoj, kompreneble, kiuj regas ankaŭ la anglan pli bone kompreni kiel kaj kiam uzi la gramatikan finaĵon- n. Ankaŭ la svahila bone distingas tion kiam ĝi esprimas la almovon.

Financa rubriko

a)**Enspezo**
Kontribuo de membroj : 86.300 frankoj(au 101 usd) / Liverado de servo : 44.700 frankoj (au 50 usd)
Helpo el s-ro Deogratias : <u>5.000 frankoj (au 5 usd) /</u> Sume :………………………….. 136,000 Rwf au 160 usd

b)Elspezo:
Transporto : 52.250 / Telefonado : 12,000 / Kontribuo por pago de gardisto de ADES : 20.000
Helpo favore al 'indigents' : 11.000 / Sodo dum kunveno de la komitato : 7.000
Retumado kaj fotokopiado : 13,120 / Sume ……………………………… 115, 310 frankoj

Saldo (a-b) **20, 690 Rwf**

Inter defioj, kiujn alfrontas la movado, estas la akiro de oficiala agnosko. La akirproceduroj de ĝi longe daŭras kaj ĝi estas malfacile akirebla kaj malĉipa. Kiam oni akiras ĝin, tiam oni devas ekraporti al la ŝtatinstancoj pri sia agado kaj financo. Ruanda leĝaro estas pli strikta kompare al tiu en najbaraj landoj. Ĉiu organizo aŭ senprofitcela organizo kiom ajn eta ĝi estas, regule raportas .

Defioj :

- Manko de sufiĉaj libroj / - Manko de jura personeco / - Lupago

Plano

- Akiri la oficialan agnoskon; Akiri nian propran ejon (la akiro de nia propra lernoĉambro povas redukti elspezojn); Aranĝi formadon por kreski la nombron de instruantoj (dank' al iu anonima organizo, kiu subvenciis didaktikajn seminariojn antaŭ tri jaroj, ni sukcesis trovi kvar kromajn bonajn instruistojn). Ni deziras kreskigi kvalite kaj kvante ties nombron.

Strategioj

- kreiĝis blokita konto en loka esperantistaro jam deponis pli ol 123,500 ruandajn frankojn (nemovebla financo). Ni petis/as membraron daŭre plenigi -gin por ke ni eku ĉe ŝtatinstancoj demarŝojn por akiri oficialan rekonon, ĝis nun ni havas nur tiun el distrikta nivelo. Necesas 450.250 Rwf. Ni kaptu tiun okazon por peti de bonfaruloj subtenon tiucele.
- Pri libroj, ni petas amikojn helpi nian asocion trovi sufiĉajn esperantaĵojn. Ni aparte turniĝu al la direktoro de centra oficejo de UEA kaj la prezidanto de UEA. Same ni dissendos saman peton al aliaj esperantistoj.

La lasta komitatkunsido okazis la 3an de julio 2017 en Kigalo
Malbona novaĵo : estas enkarcerigita nia sekretario, s-ro valens Kayisire
Farite en Kigalo
Prezidanto de la Asocio : David Matanya Davi

NEKROLOGO

Leen Hordijk

22 oktobro 1926 -24 junio 2017

Leen (oficiale Leendert) naskiĝis en Roterdamo. En la jaro 1972 pro televida kurso pri Esperanto kolektiĝis ĉe Jan van Keulen, la tiama redaktoro de Dia Regno, grupeto ,en kiu ankaŭ Gerrit Berveling partoprenis. Ili ĉiuj loĝis en Vlaardingen. Jan enkondukis la kursanojn en la gramatikon kaj praktikon de Esperanto kaj prezentis ankaŭ la esperanto-literaturon. Post la fino de la kurso daŭrigis kelkaj entuziasmuloj per la traduko en Esperanton el la Nederlanda lingvo de libreto 'La virino en la Judismo", kiu poste aperis en la serio "Voĉoj Kristanaj"de Gerrit .
Krom membro de KELI kaj KUNE, Leen ankaŭ membriĝis al UEA kaj NEA (Nederlanda Esperanto-Asocio).
Mi konatiĝis kun Leen kaj lia edzino Sietske dum la Ekumena Kongreso en la Nederlanda urbeto Dalfsen en la jaro 1981. Kiel membro de la Loka Kongresa Komitao li plenumis la kasistan taskon kaj same ankaŭ en la sekva KELI-kongreso de Burgh-Haamstede, denove en nia lando. Baldaŭ li postsekvis la francan kasiston.
Leen estis profesia kontisto kaj ankaŭ instruis komercan kontistadon en vespera lernejo. Krome li kontrolis dum iom da tempo la financojn de UEA.
La geedza paro partoprenis en multaj KELI-kaj Ekumenaj Kongresoj. Sietske amoplena zorgis pri lia bonfarto, ĉar lia korpaj problemoj daŭre pligrandiĝis.
La 24-an de junio forpasis la muzikema, sprita,engaĝita patro, avo kaj praavo. Ni perdis entuzias man amikon kaj esperantiston. Ni sincere kondolencas Sietske kaj la parencojn.

Els van Dijk-Kuperus

Mi dankas Siegfried Krüger kaj Gerrit Berveling por kelkaj informoj.

19-a de Aŭgusto

Internacia Tago de Humaneca Helpo

https://goo.gl/SqXDwB

info@esperanto-info.nl

FENIKSO
22a jarkolekto, n-ro 5
septembro-oktobro 2017

Eventueel retouradres:
Esperanto Nederland
Gerrit Berveling
Van Vredenbuchtweg 435
2284 TA Rijswijk

PostNL
Port betaald
Port payé
Pays-Bas